

PARTNERS

OORLOG & VREDE

PARTNERS

OORLOG & VREDE

MARIA ELFERINK

Eerder verschenen in deze serie:

Liefde en respect

Schuld en boete

Gebroken vleugel

De helpende hand

Het recht van de sterkste

Schrijver: Maria Elferink

Coverontwerp: Rob Bruinsma

ISBN: 9789402177176

© Maria Elferink 2018

Overzicht van de Partner familie:

De Denver-tak:

John Denver – stamvader

Lisa Denver–Meredith – vrouw van John

Ed Denver – oudste zoon van John en Lisa, overleden in 2012

Tom Kingston – partner van Ed tot 2012, daarna gehuwd met Sigrid Thurvaldson, kraamverpleegster

Kirsten Kingston, dochtertje van Tom en Sigrid

Mohammed el Sana, pleegzoon van Tom en Sigrid

Suzy Denver – dochter van John en Lisa, actrice

Michael, pleegzootje van Suzy, overleden in 2015

Jef Higgins – partner van Suzy Denver

Nick Denver – jongste zoon van John en Lisa, tuinarchitect, gehuwd met Sophie

De Stacey-tak:

Don Stacey – stamvader

Letty Stacey-Lester – vrouw van Don

Emma Constable-Stacey – dochter van Don en Letty, gehuwd met Duncan Constable, chef-kok

Joe Stacey – zoon van Don en Letty, radiopresentator

Michelle Pardou, partner van Joe

Marie-Claire Pardou, dochtertje van Michelle

Pleegkinderen van de Partners:

Tim Brooks – gehuwd met Maggie Matthews, overleden in 1986, daarna gehuwd met Patricia Vermeulen

Mary Brooks - gehuwd met Danny Thompson

Angie Thompson – dochter van Danny en Mary, bloemiste, gehuwd met Tony Castello, hovenier

Bella Simpson, pleegdochter van Mary

Vrienden van de Partners:

Judith Tadesse en Ibrahim Yonas – vluchtelingen uit Eritrea

Steve Johnson – inspecteur bij Scotland Yard

Familie Hamidi: Salem, Karim, Elif en Aishai en Hafid al-Nazir – vrienden van de Kingstons

INLEIDING

Don Stacey en John Denver zijn al vrienden sinds hun vroegste kindertijd. Daardoor voelen ze elkaar feilloos aan en weten ook hoe ze elkaar aan moeten vullen en versterken. Aan een mens in nood kunnen ze niet zomaar voorbij lopen, dus als de dan 15 jarige tweeling Tim en Mary Brooks hun hulp vragen tegen hun vader, die hen uitbuit en mishandelt, nemen ze hen onder hun hoede. Ze voeden hen op volgens hun overtuiging, dat liefde en respect de basis moet zijn voor de manier waarop mensen met elkaar omgaan en maken van een paar straatschoffies, eerlijke en hulpvaardige volwassenen. Maar ook hun liefde voor muziek dragen ze op hen over. Na verloop van tijd vinden ze alle vier een geliefde en ze vormen samen een popgroep, die ze The Partners noemen. Ze blijven hun hele leven samenwonen en werken, vanaf het landgoed van Don, dat ze Partner House noemen. Ze brengen hun muziek de wereld in en voeden hun kinderen op met de levenshouding die ze zelf al jaren uitdragen. En hun kinderen nemen ook in hun volwassenheid, die boodschap over. Ook zij kunnen een vraag om hulp niet negeren en gaan daar soms heel ver in. Daardoor vinden ze zelf elk ook een partner en krijgen op hun beurt kinderen. En zo gaat het door. Maar ze beperken hun levensvisie niet tot alleen de eigen familie. Iedereen waarmee ze te maken krijgen, wordt er door beïnvloed en velen nemen de boodschap over.

In de verschillende delen van deze serie volgen we Don en John op hun reis door het leven. We leren hun kinderen kennen; die van henzelf, de aangetrouwde en de aangenomen kinderen. Maar ook de vrienden, oud en jong, die vast dreigen te lopen in een steeds harder wordende maatschappij.

Het was een ijzig koude dag in januari toen Hafid al Nazir zijn vader moest helpen begraven. Hij had de oude man plichtsgetrouw zelf gewassen en in doeken gewikkeld. Zijn broer Omar was pas gekomen toen dat al klaar was. Maar Omar woonde ook niet in de buurt van zijn ouderlijk huis, zoals Hafid. Omar woonde in Kensington, aan de westkant van Londen en niet in Ilford, dat meer aan de noordoostkant ligt. Bovendien was Omar aan het werk geweest en Hafid was thuis gebleven toen het afliep met zijn vader. Hij had samen met zijn moeder aan het bed gezeten van de oude man en zijn hand vast gehouden. Het had gelukkig niet lang geduurd. Vader had prostaatkanker gehad, dat uitgezaaid was en zijn ingewanden en ruggenmerg had aangetast. Het was niet meer te stoppen geweest en alleen morfine had nog geholpen om de pijn te bestrijden. Maar hij had er steeds meer van nodig gehad en op het laatst was hij niet meer bij bewustzijn gekomen. Toen het afgelopen was, had hij zijn moeder naar haar eigen kamer gebracht, zodat ze wat kon rusten en had zijn broer gebeld. De arts had officieel de dood vastgesteld en ze mochten de begrafenis gaan regelen. Hij had Omar gevraagd of hij kwam helpen met het wassen, maar Omar had afspraken gehad en niet meteen kunnen komen. De dood van zijn vader leek hem weinig te doen. Zijn zaken waren belangrijker. Maar dat was altijd zo bij Omar. Het had Hafid wel veel pijn gedaan, dat zijn vader stierf. De laatste week was een beproeving geweest. Hafid had het heel erg gevonden dat zijn vader zo moest lijden, maar het was voor zijn gevoel ook een vorm van zuivering geweest. Want hij had jaren lang een conflict met zijn vader gehad, dat hen steeds verder uit elkaar dreef. Zijn vader was handelaar geweest. Ze waren van Libanese afkomst, maar zijn ouders waren in de jaren 70 naar Londen uitgeweken, toen de burgeroorlog het handeldrijven vrijwel onmogelijk maakte. Zijn vader handelde in alles wat maar geld opleverde; grondstoffen, ertsen, edelmetalen, hout, water.

Je kon het zo gek niet bedenken of hij wist er wel een afnemer voor en verdiende eraan. Hij leverde aan regeringen en organisaties, aan fabrieken en aan andere handelaren over de hele wereld. En hij had ook bepaalde grondstoffen geleverd aan de Syrische regering. De stoffen op zich waren niet schadelijk geweest en ze waren apart van elkaar geleverd aan verschillende afnemers, maar Assad had er een gifgas van laten maken en er een heel dorp mee uitgemoord. Er was een internationaal onderzoek op gang gekomen, geleid door de OPCW, om te achterhalen hoe de regering van Assad aan de stoffen was gekomen en daarbij was de naam al-Nazir naar voren gekomen. Er waren rechtszaken geweest, die hem moesten veroordelen voor deze leveranties, maar Hafid 's vader had steeds beweerd dat hij niet wist, en ook niet kon weten, wat Assad met de stoffen die hij geleverd had, van plan was. En daar ging de controverse met zijn zoon over. Hafid was ervan overtuigd geweest, dat zijn vader het wel had geweten en de stoffen niet had moeten leveren. Zijn vader had geld verdiend aan de dood van die arme mensen in dat dorp en dat kon hij hem niet vergeven. Het meningsverschil had jarenlang de sfeer in huize Nazir bepaald. Toch had Hafid altijd van zijn vader gehouden. De man was een goede vader geweest en had hem nooit iets in de weg gelegd. Alleen dat ene conflict had de laatste jaren steeds tussen hen in gestaan. Hij had geen geld meer van zijn vader aan willen nemen, dat in zijn ogen besmet was. Daarom had hij, toen hij verliefd werd en ging trouwen, geen hulp van zijn vader willen hebben om een huis te kopen. Hij wilde ook geen huwelijksgeschenk. In zijn ogen was alles wat zijn vader verdiende besmet, sinds die affaire was begonnen. Het had zijn vader pijn gedaan, deze verwijdering tussen hem en zijn jongste zoon. Dat wist Hafid wel, het deed hem zelf ook pijn, maar hij kon niet over zijn bezwaar heen stappen.

Maar een paar weken voor zijn huwelijk, was zijn vader op een morgen naar hem toegekomen in de eetkamer en had een laatste poging gewaagd tot verzoening. Hij had Hafid nooit willen vertellen waarom hij die stoffen aan Assad geleverd had, want voor zijn gevoel zou dat een soort schuldbekentenis zijn geweest en voor de buitenwereld had hij altijd ontkend, dat hij wist wat de bedoeling was. Maar op die morgen had hij het Hafid wel verteld. Hij had zich tot die leveranties gedwongen gevoeld, legde hij uit, omdat er nog familie van zijn vrouw in Beiroet woonde en de vertegenwoordiger van Assad had hun leven ingezet als dwangmiddel. Hij had de afweging moeten maken tussen het welzijn van zijn familie en dat van een onbekende vijand van Assad, die er misschien mee vernietigd zou worden. Hij had voor zijn familie gekozen en had de stoffen geleverd. In theorie waren die stoffen allemaal volkomen onschadelijk en daarmee had hij zijn geweten gesust. En tijdens de processen die nog liepen bij het internationaal hof zou hij ook altijd volhouden, dat hij niet had geweten wat er met het spul zou gebeuren. Maar hij was oud en ziek en wilde niet in de gevangenis sterven. Hij wilde graag in vrede met zijn zoon sterven. Hafid was geschokt geweest door zijn vader 's bekentenis. Hij had begrip getoond voor diens beslissing van jaren ervoor, hoewel hij het er nog steeds niet mee eens was. Maar ze hadden gelukkig wel vrede kunnen sluiten en zijn vader had naast hem gestaan tijdens zijn huwelijk. Hij had ook een bijzondere gift van zijn vader aangenomen. Een uitzonderlijk mooi sieraad, dat het Bloed van Qatar genoemd werd. Het was een gouden halssieraad met bijbehorende armband en ring, bezet met robijnen. Het was aan zijn overgrootvader geschonken door de emir van Qatar, omdat hij als soldaat in zijn dienst een kogel opgevangen had, die voor zijn vorst bedoeld was. Het was enige honderden jaren oud en dus al drie generaties in de familie. Hafid was ontroerd geweest, dat zijn vader het hem

wilde geven en niet zijn broer. Maar vader had betoogd dat Omar het stuk waarschijnlijk te gelde zou maken, want Omar was gek op geld en voelde geen binding met het sieraad. Maar overgrootvader had het met zijn bloed verdiend en hij vertrouwde erop dat Hafid het stuk voor de familie zou bewaren. Hafid had hem plechtig beloofd dat ook te doen. Hij voelde eerbied voor de manier waarop het in de familie was gekomen en begreep dat juist het eerbiedigen van morele waarden bepalend moest zijn voor wie de eigenaar van dit bijzondere sieraad zou zijn. Hafid was dankbaar voor de erkenning van zijn vader. Hij wilde verder niets van hem hebben, maar dit stuk wel. Juist om de geschiedenis die er aan vast zat. Hij bewaarde het in een kluis bij zijn bank.

Aan al deze zaken dacht Hafid, toen hij aan zijn vader 's graf stond. Hij voelde de koude snijdende wind niet, die over de begraafplaats joeg. Hij was zich nauwelijks bewust geweest van de tijd dat hij er al stond, tot Omar hem ruw uit zijn gepeins vandaan rukte door te vragen of hij soms van plan was daar wortel te schieten. De anderen waren allemaal al naar binnen gegaan en de gasten wachtten op hem voor de condoleance.

Sorry, zei Hafid, ik kom er aan.

Hij liep braaf met zijn broer mee naar binnen en schudde handen van bezoekende burens en relaties van zijn vader en van Omar. Zijn broer was in de voetsporen van zijn vader getreden en handelde ook over de hele wereld in alles wat maar geld op kon leveren. Hij was gek op geld en aasde nu op het kapitaal van zijn vader. Dat wist Hafid, maar hij zat er niet mee. Hij wilde zijn vader 's geld helemaal niet. Daar had hij afstand van gedaan. Maar hij wist dat zijn vader in zijn testament had vermeld, dat hij het sieraad uit Qatar in zijn bezit had. Hij kende zijn broer en diens geldzucht en hij verwachtte dat als na de verplichte rouw, het testament geopend zou worden, er ruzie van zou komen. Niet dat Omar er veel aan kon doen dat hij het

sieraad had, maar de verwijdering tussen de broers zou er nog groter door worden.

Dat gebeurde ook. Toen ze bij de notaris zaten en het testament was voorgelezen, was Omar woest. Hij wilde protest aantekenen. Hij was de oudste zoon, hij had recht op het gehele vermogen van zijn vader, omdat zijn broer er afstand van had gedaan. Maar vader had zijn woning aan zijn vrouw nagelaten en ze had daarnaast nog een groot legaat gekregen, waar ze ruim van kon leven. Ze zou niet afhankelijk zijn van de goedgeefsheid van haar zoon. Ze zou onafhankelijk zijn. Het chique penthouse aan South Parc in Ilford kon hij niet in handen krijgen. Het testament was volgens de wettelijke voorschriften opgesteld en door rechtmatige getuigen getekend. Hij zou kunnen procederen, maar het zou hem niet helpen.

Maar ook het sieraad was hem door de neus geboord. Het was zeker 150.000 pond waard, meende Omar, en dat geld had hij goed kunnen gebruiken. Zijn vader had geweten dat hij op het stuk aasde en het hem niet gegund. Alleen maar omdat hij met een Jemenitische vrouw was getrouwd en die het stuk niet had willen dragen bij hun huwelijk. Dat had Omar toen juist erg standvastig van Sania gevonden. De Jemenieten en de Qataries waren nu eenmaal geen vrienden van elkaar. Maar hij wilde het wel hebben om het te gelde te maken en vader was daar beledigd door geweest. Daarom had hij het natuurlijk aan Hafid gegeven. Dat was een moraalridder en zou het nooit verkopen. Al met al was de erfenis dus een teleurstelling gebleken voor Omar. Het was veel minder dan hij gehoopt en verwacht had. En hij kon er niets tegen doen, helaas.

Omar vertrok met een door woede getekend gezicht. Hafid bedankte de notaris en nam netjes afscheid. Hij ging terug naar zijn moeder om haar te steunen in haar gemis. Hij hoefde vandaag nog niet te werken. Hij had vrij gekregen van zijn baas zolang hij nodig was voor de begrafenis en alles wat er omheen geregeld moest worden. Zijn baas

waardeerde hem, wist Hafid. Hij werkte als ober in een chique restaurant vlakbij St. Pauls Cathedral. Hij was goed opgeleid en ijverig. Maar hij was nog maar net 21 jaar oud en zijn salaris was nog niet erg hoog. Daarvoor werkte hij nog te kort. Maar hij deed dit werk graag. Hij vond het fijn mensen van dienst te zijn en een plezierige maaltijd te bezorgen. Dat het nog niet veel betaalde, vond hij niet zo erg. Plezier in het werk was ook belangrijk.

Maar nu moest hij dus ook zijn moeder steunen. Daarom sprak hij met haar af om voorlopig elke morgen bij haar op bezoek te gaan, voor hij naar zijn werk moest. Zijn vrouw Aisha was dan naar school of naar haar werk. Aisha was van heel eenvoudige afkomst. Haar familie, de Hamidi 's, waren ruim zes jaar eerder uit Irak gevlucht en in Londen terecht gekomen. Een jaar later was de vader overleden. De moeder kon geen verantwoordelijkheid aan. Zij was opgevoed met de overtuiging dat de oudste man in huis alle beslissingen moest nemen. Dat was, toen haar man dood ging, eerst de oudste van haar drie zonen, Achmed, geweest. Maar die was toen pas 13 en kon die verantwoordelijkheid natuurlijk niet aan. Dat kon moeder niet inzien. Alles wat Achmed deed was goed, want hij ging over elke beslissing bij de imam te rade. Dat had hem tot een fanatieke Moslim gemaakt en toen hij 17 was, vertrok hij naar Syrië om tegen Assad te vechten en voor de stichting van een kalifaat in dat gebied. Toen moest Salem, de tweede zoon, alle verantwoordelijkheid dragen. Maar die was toen 14 geweest en kon dat natuurlijk ook niet. Het was op een drama uitgelopen. Achmed was na een jaar terug gekomen uit Syrië en had Salem aangezet om een daad te stellen tegen de vermeende achterstelling van Moslims op de middelbare school in hun wijk. Dat was vorig jaar zomer. Salem was een goedaardige jongen en niet opgewassen tegen zijn fanatieke broer. Hij had het pistool aangenomen, dat Achmed hem in de handen had gedrukt en had op de school een jongetje dood geschoten.

Hij was er zelf zo door over zijn toeren geraakt, dat hij een hele klas had gegijzeld en gedreigd nog meer kinderen en de directrice neer te schieten als de politie de school aan zou vallen. Gelukkig was Tom Kingston in de buurt geweest. Die kende Salem en wist dat dit gedrag niet bij het karakter van de jongen paste. Hij had op Salem ingesproken tot die inzag, dat het verkeerd was wat hij deed. Salem had zich overgegeven en was de gevangenis in gegaan. En Achmed was dood. Die had Aisha willen uithuwelijken aan een andere IS strijder. En het was weer Tom Kingston geweest, die er een stokje voor had gestoken. Hij had Aisha bevrijd voor Achmed haar het land uit kon smokkelen. Tijdens het vuurgevecht dat erop gevolgd was, was Achmed omgekomen.

Dus nu woonde van de drie zoons alleen de jongste, Karim, nog thuis. Karim was een vriendje van Mohammed, de pleegzoon van Tom Kingston, en beide gezinnen kwamen vaak bij elkaar aan huis.

Na de kidnap van zijn geliefde Aisha had Hafid niet meer willen wachten met trouwen. Niemand mocht hem nog zijn bruid afpikken. Een paar weken later waren ze getrouwd. Tom Kingston en zijn vrouw waren hun getuigen geweest en nu woonden ze in bij de familie van Aisha. Zo konden ze Karim steunen, die nu als enige zoon door zijn moeder alle verantwoordelijkheid voor het gezin op zijn schouders gelegd kreeg. Karim was 13 en in veel opzichten nog erg kinderlijk. Hij vond het wel prima, dat zijn oudste zus en zijn schoonbroer bij hen woonden. Hij wilde die verantwoordelijkheid helemaal niet en liet belangrijke beslissingen graag aan hen over. Maar het was wel weer erg vol in het kleine huisje aan Francis Road en ze hadden weinig privacy. Het voordeel was dat ze nu lekker goedkoop woonden en konden sparen. Aisha was weer aan het studeren en hoopte over een paar jaar een betere baan te krijgen dan het werk in de supermarkt, dat ze nu

een paar dagen per week deed. Ze was slim en zou het vast ver kunnen schoppen.

De volgende middag ging Hafid weer naar zijn werk. Het was een zaterdag en dan was het vaak druk in het restaurant. Zijn baas, Charles Taylor, begroette hem hartelijk.

Hallo Hafid, ik ben blij dat je er weer bent, kerel. We hebben een vol huis vanavond.

Dat is fijn, Meneer. Ik ben er klaar voor, zei Hafid.

Hij was als gewoonlijk gekleed in een zwart pak met wit overhemd en zwarte stropdas. Alleen in de zomer, als ze buiten een terras hadden, mocht degene die daar bediende zijn jasje uit en de stropdas afdoen. Maar de rest van de tijd, was het bedienend personeel formeel gekleed. Taylor ging er prat op dat zijn clientèle van goede huize was en formeel bediend diende te worden. Daar hoorde nette kleding in stijl bij. Hafid begon gelijk met het dekken van de tafels. De lunch was net voorbij en alles moest nu klaar gemaakt worden voor de diners. Taylor gebruikte duur Wedgwood servies en kristallen glazen en klassiek zilver bestek aan de tafels. Er moesten kunstig gevouwen linnen servetten bijgelegd worden. Terwijl Hafid bezig was, viel het hem op dat er minder kristal in de kast stond dan voorheen. Hij ging in de spoelkeuken kijken en vroeg de afwashulp of die wist waar het kristal gebleven was. De jongen, Abdel al-Tani, bloosde, maar antwoordde eerlijk:

Ik heb gisteren een blad vol kapot laten vallen.

Oei, zei Hafid. Daar zal Taylor niet blij mee geweest zijn.

Nee, gaf de jongen toe. Hij was heel boos. Maar hij eiste gelukkig niet dat ik het zou betalen. Het is vast heel duur. Hij heeft nieuw besteld. Maar dat komt pas na het weekend. We moeten dus extra voorzichtig zijn vandaag.

Ja, dat snap ik, zei Hafid. Ik zal goed oppassen.

De middag en het begin van de avond verliepen zonder problemen. Maar tegen de tijd dat de meeste gasten hun

maaltijd beëindigd hadden, ging het mis. Hafid schonk nog een keer de glazen vol van een echtpaar dat nog wat zat na te tafelen, toen een enorm geraas opklonk vanuit de keuken. De vrouw schrok er zo van, dat ze haar armen uitsloeg. Ze raakte Hafid, die net haar glas volschonk. Daardoor gutste er een scheut wijn op de tafel en ook over de mouw van de bloes van de vrouw. Hafid verontschuldigde zich meteen en depte de ergste wijn van het tafelkleed. Hij gaf de vrouw een servet om haar kleding wat droog te deppen. Taylor had het gezien en kwam er gelijk bij. Hij maakte ook excuses en bood een ander flesje wijn aan voor de schrik en beloofde natuurlijk de stomerijkosten te betalen. De man was wat ontstemd, maar de vrouw was tevreden met de vergoeding. Ze had tenslotte zelf tegen de arm van de ober geslagen, toen die net aan het schenken was. De ober kon er niets aan doen. Kort daarna vertrok het stel. Hafid was intussen in de spoelkeuken gaan kijken wat er gebeurd was. Het was er een ravage. De vloer was bedekt met gebroken serviesgoed. Abdel was met een rood hoofd bezig de rommel op te ruimen.

Wat is er gebeurd, Abdel? Vroeg Hafid geschokt.

De knaap snuffte. Ik gleeed uit over een plas sop op de vloer en viel tegen een stapel serviesgoed op het aanrecht.

Dat is niet best, vond Hafid.

Nee, zei Abdel bedremmeld. Ik hoop dat ik er geen last mee krijg. Taylor zal woest zijn.

Dat denk ik ook wel, ja, zei Hafid. Ik moet weer naar binnen. Er zitten nog een paar gasten. Sterkte ermee.

Even later kwam Taylor zelf binnen om te kijken wat er gebeurd was. Hij was inderdaad woest en viel uit tegen Abdel:

Wat is er met je aan de hand, Abdel? Dit is de tweede keer dat je mijn spullen aan diggelen gooit. Kun je niet beter uitkijken? Weet je wat dit me allemaal kost?

Het spijt me, Meneer, zei Abdel timide.

Dat mag ik hopen, dat het je spijt, zei Taylor woest. Het moest er nog bijkomen, dat het je niet speet. Als je niet meer fatsoenlijk kunt afwassen, kan ik beter uitkijken naar een andere afwashulp. Die me minder geld kost. Weet je hoeveel die borden kosten? En die schalen? En het kristal van gisteren? Je hebt me in een paar dagen eventjes honderden ponden gekost.

Het spijt me, Meneer, zei Abdel weer. Ik zal voortaan beter oppassen. Echt waar. Het zal niet meer gebeuren.

Dat mag ik hopen, beet Taylor hem weer toe. Het is dat je normaal nooit wat breekt, anders schopte ik je gelijk de deur uit. Wat is er mis met je, dat je nu ineens zoveel breekt? Waarom let je niet goed op?

Abdel beet op zijn lip, maar besloot maar eerlijk uitleg te geven.

Ik ben er niet genoeg met mijn hersens bij, Meneer, gaf hij toe. Ik maak me erg zorgen over familie die nog in Syrië woont. We krijgen af en toe wat berichten door via Facebook. Mijn nichtje is bij een bombardement ernstig gewond geraakt. Ze moet beide onderbenen missen.

Taylor was geen onredelijke man en dit bericht schokte hem ook. Hij bond in.

Dat is inderdaad heel erg. Ik kan me voorstellen dat zoiets je van streek maakt, maar je moet als je aan het werk bent, wel je hersens erbij houden. Ik kan zoveel schade achter elkaar niet zomaar door de vingers zien. Je zult echt beter moeten werken, Abdel. Begrijp je dat?

Ja Meneer, natuurlijk Meneer, zei Abdel volzaam. Het spijt me echt, Meneer. Het zal niet meer gebeuren, dat beloof ik.

Goed, vooruit dan maar. Ruim de troep verder op en was de rest af.

Abdel ging weer aan het werk en Taylor trok zich terug in zijn kantoortje. Hafid was klaar met afruimen in de eetzaal en bracht Abdel de laatste vuile glazen en kopjes. Hij zag het bedrukte gezicht van de jongen en hielp hem nog even

met opruimen. Hij had in het voorbij gaan het verhaal van Abdel gehoord en had erg met hem te doen. De jongen was een jaar eerder met zijn vader uit Syrië gevlucht en dit was zijn eerste baantje in Engeland. Hij was nog geen 20, wist Hafid, en ze hadden bij hem thuis niet veel geld. Zijn vader werkte bij een groothandel in spijsolie en dat soort zaken, wist hij, maar verdiende daar ook niet veel. Ze woonden ook in Ilford, maar aan het andere einde van Green Lane, de lange hoofdstraat die dwars door de wijk slingerde tot in Dagenham. Ze gingen 's avonds vaak samen met de ondergrondse naar huis.

Even na elven waren ze klaar en vertrokken. Terwijl ze op het station op de trein wachtten, merkte Hafid op:

Ik hoorde wat je vertelde over je nichtje. Dat is heel erg. Hoe oud is ze?

Bijna 18, zuchtte Abdel.

Weet je hoe het gebeurd is? Ik begreep uit je verhalen, dat vrouwen daar over het algemeen redelijk veilig zijn, zolang ze binnen blijven.

Dat is ook zo, legde Abdel uit, maar Yasmina was bij een buurvrouw op bezoek geweest, die in het ziekenhuis lag. Als je daar ligt, moeten familie of burens voor je zorgen, anders laten ze je gewoon aan je lot over. Je krijgt de medische verzorging voor zover dat mogelijk is en verder moet je het maar uitzoeken. Yasmina was net vertrokken, toen die bom neerkwam vlak naast het ziekenhuis. Oom Feisal vond haar tussen het puin. Haar onderbenen waren verbrijzeld. Ze zijn iets onder de knie afgezet, om erger te voorkomen. Maar ze hebben daar nauwelijks verdoovingsspul. Ze heeft vast heel erg pijn geleden of doet dat nog steeds. Het is verschrikkelijk wat haar is overkomen.

Ja, dat is het zeker. Ik moet er niet aan denken, dat mijn benen afgezet zouden worden zonder verdooving. Hafid rilde bij die gedachte.

Ze zaten intussen in de trein. Abdel was bijna in tranen. Hij vertelde wat er nog meer gebeurd was.

Dat ongeluk met die bom is vorige week gebeurd. We lazen het op Facebook. Gistermorgen was er weer een bericht. Het is zelfs nog erger geworden.

Hafid keek zijn vriend gespannen aan. Vertel, drong hij aan.

Abdel slikte. Het was oorspronkelijk de bedoeling dat ik met Yasmina zou trouwen. Haar vader is een halfbroer van de mijne, dus dat mocht. Toen mijn vader een mogelijkheid had gevonden om te vluchten, zouden Oom Feisal en zijn gezin eigenlijk meegaan. Maar Tante Aia werd ziek en kon niet mee. Oom Feisal wilde haar niet achterlaten en besloot te blijven. Yasmina verzorgde haar, maar ze hadden geen medicijnen en Tante Aia ging dood. Maar mijn vader en ik waren dus wel weggegaan. Daardoor zat Yasmina zonder bruidegom. De regering daar houdt alles en iedereen in de gaten. Er was tegen Oom Feisal gezegd, dat hij voor een andere bruidegom voor zijn dochter moest zorgen, anders zou ze geen goede Moslimvrouw zijn. Vrouwen moeten daar allemaal kinderen baren, hoe meer hoe beter. Hij kreeg een jaar om iemand anders te vinden. Als Yasmina 18 werd, moest ze getrouwd zijn. Oom Feisal vond een man die weduwnaar was en haar wel wilde, hoewel ze niet veel mee kon krijgen. Door de oorlog verkoopt hij bijna niets, dus ze zijn heel arm. Maar die man wil Yasmina niet meer, nu ze geen onderbenen meer heeft. Ze kan nu zijn huis niet schoon houden en is volgens hem waardeloos geworden als echtgenote. Hij en Oom Feisal hebben er flink ruzie om gemaakt en die man heeft de kwestie vrijdag na het gebed voorgelegd aan de imam, of hij Yasmina als vrouw mag weigeren. Dat schijnt te mogen, volgens hun opvatting. Maar de kalief en de legerleider waren er ook bij. De legerleider besliste toen, dat Yasmina als ze 18 wordt, dan maar op de kazerne moet komen. Ze is dan wel niet meer geschikt als echtgenote, ze kan

evengoed haar moslimplicht wel doen en kinderen baren van de strijders die van het front komen. Kun je het je voorstellen? Ze moet die opgefokte kerels op zich dulden. Ze moet zich laten verkrachten. Terwijl ze al zo moet lijden door haar missende benen. Het is verschrikkelijk wat daar gebeurt. En het is mijn schuld ook nog.

Jouw schuld? Vroeg Hafid verbaasd. Waarom is het jouw schuld?

Omdat ik weggegaan ben en haar achtergelaten heb, natuurlijk, legde Abdel uit. Als ik daar gebleven was, had ze dat probleem niet. Ik zou evengoed wel met haar trouwen, ook zonder benen. Maar ik zit lekker veilig in Engeland en zij moet daar lijden. Ik voel me heel schuldig. En ik kan er niets tegen doen.

Het is inderdaad heel erg, was Hafid het met hem eens. Maar ik denk dat je te hard oordeelt over jezelf. Wat nu gebeurd is, had je nooit kunnen voorzien.

Dat is op zich wel zo, gaf Abdel toe, maar Yasmina is er wel de dupe van. Oom Feisal smeekte via Facebook of ik terug wil komen om zijn dochter dat verschrikkelijke lot te besparen, maar ik kan er niet heen. Alle jonge mannen uit Syrië en Irak die hier asiel hebben gekregen, worden in de gaten gehouden. Ze komen het land niet uit. De regering hier wil niet dat ze terug gaan om daar tegen de troepen van de coalitie te vechten. Dat wil ik ook helemaal niet. Ik wil alleen Yasmina redden. Maar ik kan geen kant uit. Het is om gek van te worden.

Ja, dat kan ik me voorstellen, zei Hafid bedrukt.

Hij dacht een tijdje na. Ze waren bij het station van Seven Kings gekomen en stapten uit. Hij vroeg aan Abdel:

Begrijp ik goed, dat je eigenlijk wel daarheen wilt om je nichtje te redden?

Dat zou ik wel willen, zei Abdel, maar ik zou niet weten hoe ik dat aan moest pakken. Waarom?

Als er iemand zou zijn, die je daarheen kan helpen, zou je dus gaan? Vroeg Hafid nog eens voor de zekerheid.

Abdel keek hem gespannen aan. Weet je iemand, die kan helpen?

Misschien, gaf Hafid toe. Een vriend van ons. Hij is nogal een mannetjesputter en heel vindingrijk als het op het redden van mensen aankomt. Hij heeft mijn Aisha gered, toen haar broer haar wilde ontvoeren om met een strijder van IS te trouwen. En ik heb gehoord, dat het niet de eerste keer was dat hij zoiets deed.

Abdel beet op zijn lip. Zou hij mij het land uit kunnen krijgen, denk je?

Dat weet ik niet, zei Hafid eerlijk. Maar hij woont vlakbij ons. We zouden het kunnen vragen. Maar niet nu, het is al bijna middernacht. Hij zal al naar bed zijn. Maar morgenochtend vroeg kan wel. Dan is hij nog thuis. Hij gaat om elf uur weg, dat weet ik. Hij moet 's middags in Birmingham zijn.

Ja, zei Abdel aarzelend. Hij dacht na. Zou hij het echt durven, naar Raqqa gaan en Yasmina redden? Het idee vond hij doodeng, maar hij was het haar eigenlijk wel verschuldigd, vond hij. Hafid zag zijn aarzeling en begreep die. Hij stelde voor:

Denk er vannacht nog eens over na. Als je het echt wilt proberen, kom dan morgenochtend bij mij. Laten we zeggen om negen uur. Dan gaan we samen naar hem toe. Als hij een mogelijkheid ziet om je te helpen, zal hij het zeker doen.

Maar hij kent me helemaal niet, voerde Abdel aan.

Dat maakt voor hem niet uit, meende Hafid. Als iemand hulp nodig heeft ergens bij, zal hij doen wat hij kan. Zo zit die man nu eenmaal in elkaar. Maar als je samen met hem ergens aan begint, moet je wel doorzetten en niet halverwege afhaken. Dan zal hij het je laten voelen.

Ja, natuurlijk, begreep Abdel. Ik zal er over nadenken. Je hoort morgen van me. Bedankt in ieder geval voor het aanbod. En voor het luisteren. Erover praten, lucht al een beetje op.

Hafid grijnsde. Natuurlijk luister ik. Daar zijn we vrienden voor, toch? Tot morgen.

Hij stak over en liep naar huis. Abdel sloeg links af en moest nog een stuk verder lopen. Hij liep langzaam en dacht diep na over wat hij moest gaan doen.

Maar de volgende morgen verscheen hij wel bij Hafid voor de deur. Het jongste zusje Elif van elf deed open en hij vroeg naar Hafid.

Hij is boven, zei Elif. Jij moet wachten, ja. Ik zal hem roepen.

Ze deed de deur voor zijn neus dicht. Sinds er vorig jaar nogal eens vreemde mannen aan de deur gekomen waren, was ze voorzichtiger geworden. Zo jong als ze was, wist ze nu dat ze niet iedereen binnen mocht laten, die ze niet kende. Abdel wachtte. Het duurde niet lang voor Hafid verscheen.

Hallo, groette hij. Wil je nog steeds je nichtje redden?

Ja, zei Abdel. Ik heb erover nagedacht. Als er een mogelijkheid is om daarheen te gaan, kan ik niet rustig thuis blijven zitten. Dan moet ik de gok wagen. Waar woont die vriend van je?

Net om de hoek van Green Lane. Ik ga mee. Ik zal je aan hem voorstellen. Hij heet Tom Kingston.

Ze gingen meteen op weg. Het was maar een paar minuten lopen. Hafid belde aan. Tom trok meteen de deur open. Hij was gekleed in joggingbroek en trui en droeg hardloopschoenen. Hij stond kennelijk net op het punt om te gaan joggen. Maar hij groette vriendelijk.

Hallo Hafid, wat brengt jou op zondagmorgen hierheen?

Hallo Tom, groette Hafid. Mijn collega Abdel heeft een probleem. Ik gokte dat jij misschien bereid zou zijn om te helpen. Mogen we binnen komen?

Tom keek onderzoekend naar Abdel. Hij zag een tengere knaap van nog geen 20 met kort zwart krullend haar en

een onzekere blik in zijn ogen. Hij glimlachte en stak zijn hand uit.

Natuurlijk, kom binnen. Ik ben Tom Kingston.

Abdel al-Tani, stelde Abdel zich netjes voor. Dank u wel, dat u naar me wilt luisteren. Maar ik ben bang dat het een erg groot probleem is, waar ik mee zit.

Tom grijnsde. Dan vraagt het om een grootse oplossing. Kom verder en laat maar eens horen waar het om gaat.

De jongens volgden Tom naar de woonkamer, waar Sigrid met hun dochtertje Kirsten aan tafel zat. Het meisje was bijna drie en al een klein eigenwijsje. Tom noodde de jongens op de bank te gaan zitten en Abdel vertelde over wat zijn nichtje overkomen was en wat haar nog te wachten stond. Tom luisterde zwijgend. Toen Abdel klaar was, reageerde hij niet meteen, maar dacht eerst na.

Ik begrijp, dat je daarheen wilt om te kijken of je haar kunt helpen, stelde hij.

Ja, dat zou ik graag willen, gaf Abdel toe. Maar ik kan als vluchteling niet zomaar het land uit. En zeker niet zomaar naar Syrië reizen. Ik zal zeker aan de grens tegengehouden worden.

Daar is altijd wel iets op te vinden, meende Tom, als je het werkelijk graag wilt. Maar in je eentje lukt het je inderdaad niet. Je hebt hulp nodig. Maar ik ken je niet, dus voor ik besluit of ik ga proberen je te helpen, wil ik iets meer van je drijfveren weten. Het is logisch dat je je zorgen maakt over je nichtje, maar hoe ver ben je bereid te gaan om haar te helpen? Ze woont in een oorlogsgebied en de reis erheen is gevaarlijk en moeilijk. Hoeveel risico ben je bereid te nemen?

Abdel dacht na. Bedoelt u of ik bereid ben gevaar te lopen, omwille van haar?

Dat bedoel ik, ja, zei Tom. Je zei dat je je verantwoordelijk voor haar voelt, omdat je haar beoogde bruidegom was. Maar dat is niet genoeg drijfveer voor mij. Wil je dat ik je

daadwerkelijk daar het land in smokkel, zodat je haar kunt ontmoeten?

Zou u dat kunnen? Vroeg Abdel ademloos.

Dat weet ik nog niet, gaf Tom toe. Dat zou ik moeten onderzoeken. Maar ik wil eerst weten, waar je ten opzichte van haar staat. Houd je van haar?

Abdel dacht na. Dat vind ik een moeilijke vraag, gaf hij toe. Ik heb haar niet zelf uitgekozen, maar ik vond haar altijd een flink meisje. Ze zag er goed uit. Ik was heel tevreden met de keus van mijn vader. Dat ze mijn vrouw zou worden, bedoel ik. Maar ze is bijna twee jaar jonger dan ik en omdat ze een meisje was, hadden we niet zoveel contact met elkaar. Maar ik voel me wel verantwoordelijk voor haar welzijn. Ze wordt komende week achttien, ik ben bijna twintig. Als die oorlog niet was begonnen, zouden we volgende maand getrouwd zijn. Maar omdat ik met mijn vader mee ben gegaan toen hij vluchtte, heeft zij nu dit probleem.

Moest je mee van je vader of liet hij je de keus?

We wilden het allebei. Mijn moeder was dood en ik zat ondergedoken. Ik was al achttien en alle mannen vanaf achttien jaar moeten naar het front om te vechten. Dat wilde ik niet. Ik wil niet vechten voor lui die mensen vermoorden, omdat ze een ander geloof hebben. Ik zat verstopt in een kapot geschoten huis aan de buitenkant van de stad. Mijn vader zou een mogelijkheid zoeken om weg te komen. Oom Feisal wilde ook wel mee, maar zijn vrouw was ziek en Yasmina zorgde voor haar. Hij gaf wel om zijn vrouw en vond dat hij haar niet in de steek kon laten. Dus bleven zij daar en mijn vader en ik gingen weg.

Hm, zei Tom. Het is logisch dat je niet wilde vechten voor dat kalifaat, als je er niet achter kunt staan. Maar zij zullen het als desertie zien. Als je daarheen gaat en ze vinden je, loop je kans dat je, of de kogel krijgt, of alsnog verplicht wordt mee te vechten.

Dat begrijp ik, zei Abdel. Ik moet dus zorgen dat ze me niet vinden, als ik daar ben. Maar ik zie al geen mogelijkheid om er te komen. Of ziet u die wel?

Tom grijnsde. Stel dat het wel zou lukken, wat wil je daar dan precies doen? Alsnog met haar trouwen?

Dat zou wel een oplossing voor Yasmina zijn, stelde Abdel, maar dan vinden ze me gegarandeerd. En dan lijven ze me natuurlijk in bij hun leger en moet ik toch gaan vechten. En dat wil ik dus niet.

Goed, zei Tom. Maar wat wil je dan wel, als je daar bent?

Abdel keek gespannen naar de man tegenover hem. Hij kende hem helemaal niet en hij zag er stoer uit in zijn joggingpak. Zijn haar was zo kort geschoren dat hij bijna kaal leek, maar toch ging er niets dreigends van hem uit. Hij oogde rustig en ontspannen. Hij glimlachte flauw en wachtte af. Toch was er iets onverzettelijks in zijn ogen. Deze man liet niet over zich lopen, meende Abdel. Hij moest een duidelijk antwoord hebben, voor hij in actie kwam. Zou hij zich aan hem toe durven vertrouwen? Hij had geen keus, hij moest Yasmina redden. Abdel haalde diep adem en zei:

Ik wil haar daar weg halen en hierheen brengen en dan hier voor haar zorgen. Als ze me wil, zal ik met haar trouwen. Ik wil gewoon wat het beste voor haar is. Ik wil kijken of ze misschien kunstbenen kan krijgen, zodat ze weer kan lopen. Als dat niet kan, wil ik dat ze in ieder geval toch gelukkig is en niet in angst hoeft te leven.

Tom glimlachte tevreden. Abdel had zich duidelijk uitgesproken. Hij was zich er zelf nog niet van bewust, maar hij hield wel degelijk van dit meisje. Hij vroeg:

Kun je met een wapen omgaan?

Nee, ik heb nooit een wapen in handen gehad. Op televisie lijkt het gemakkelijk, maar dat is het niet, denk ik.

Nee, zeker niet, beaamde Tom. Je kunt er dus niet alleen heen, dat is te gevaarlijk. Je moet iemand mee hebben, die van wanten weet. Maar hij moet ook de taal spreken en

een Arabisch uiterlijk hebben. Dat heb ik allebei niet. We zullen dus iemand in moeten schakelen, die dat wel heeft. En ook nog met wapens overweg kan. We kunnen dit niet buiten de veiligheidsdienst om voor elkaar krijgen. We zullen met hen in overleg moeten.

We? Vroeg Abdel. Gaat u me dus helpen?

Natuurlijk jongen, lachte Tom. Nu ik je drijfveer weet, zal ik je zeker helpen. Ik zal met je daar heen gaan om dat meisje te halen. Maar ik kan dat niet alleen, zoals ik net uitgelegd heb. We hebben een paar mannetjes nodig van de veiligheidsdienst.

Maar waarom zouden die ons helpen? Vroeg Abdel. Zij gaan heus niet hun mensen in gevaar brengen om een gewoon meisje daar weg te halen. Zij hebben daar geen belang bij.

Zij hebben geen belang bij Yasmina, gaf Tom toe. Om ze zover te krijgen, moeten we ze iets bieden wat ze wel graag willen hebben.

En dat is?

Dat moet ik nog even verzinnen, grijnsde Tom. Geef me wat tijd om er over na te denken. Ik moet straks weg. Ik heb een lange rit voor de boeg, dus tijd om na te denken. Ik neem aan dat jullie vanmiddag en vanavond moeten werken?

Jawel, zei Hafid. Hij was blij, dat Tom mee wilde helpen. Hij vond het ook verschrikkelijk voor dat meisje, wat haar overkomen was en wat haar nog te wachten stond. Tom was een vechter. Het zou hem zeker lukken om haar daar weg te krijgen. Maar het zou heel gevaarlijk zijn. Hij keek naar Sigrid. Wat zou die van dit alles denken?

Sigrid had natuurlijk de hele discussie gevolgd, maar zich er met opzet niet in gemengd. Het was afschuwelijk wat er gebeurd was met dat nichtje. Maar Kirsten zat erbij en ze leidde het meisje af van wat de mannen allemaal aan het bespreken waren. Kirsten was nog wel heel klein en zou er niet veel van begrijpen, maar ze was heel bij de hand en

zou de spanning wel kunnen opmerken. Ze mocht nog van niets weten. Maar intussen maakte Sigrid zich natuurlijk wel zorgen. Tom had al menige gevaarlijke missie uitgevoerd, maar over het algemeen gewoon in Engeland. Nu wilde hij naar dat oorlogsgebied. Het zou ongeveer zijn zoals indertijd in Afghanistan, maar dan nog een graadje erger. Haar hart klopte wild van angst, maar ze beheerste zich en liet niets merken.

Goed, zei Tom. Luister. Ik zal vanmiddag een plan bedenken en het vanavond, als ik terug ben, zo veel mogelijk uitwerken. Morgenochtend kom je weer vroeg hier en dan bespreken we het samen. Als je het aandurft, wat ik bedacht heb, gaan we ermee naar de veiligheidsdienst en proberen hen zover te krijgen dat ze meewerken. Afhankelijk van wat daaruit komt, beslissen we definitief of het door kan gaan of niet. Akkoord?

Abdel glimlachte opgelucht. Deze man leek het wel te zien zitten om daar heen te gaan. Maar hij kreeg nog even respijt voor hij echt zou moeten besluiten of hij ging. Hij was daar best bang voor, maar durfde dat niet zo erg te laten merken. Anders zou de man misschien afhaken. Hij haalde diep adem en zei:

Akkoord, meneer Kingston. Ik vertrouw op u. Ik kom morgenochtend terug.

Goed zo, zei Tom tevreden. Ik ga me even omkleden. Ik kan beter niet in deze plunje bij de gevangenis aankomen. Anders houden ze me daar misschien. Hij lachte vrolijk en liep de kamer uit.

Gaat hij naar de gevangenis? Vroeg Abdel verbaasd.

Hij gaat mijn schoonbroer bezoeken, legde Hafid uit. Die zit in een jeugdgevangenis in Birmingham. Hij mag alleen op zondagmiddag bezoek hebben en Tom gaat er dan heen en neemt om de beurt iemand van ons mee. Vandaag zou hij het jongste broertje Karim meenemen, samen met zijn eigen pleegzoon Mohammed. De jongens zijn allebei

dertien en vinden het een groot avontuur om een gevangenis te bezoeken.

Dat kan ik me voorstellen, zei Abdel aarzelend. Mag ik vragen waarom je schoonbroer in de gevangenis zit? Of praat je daar liever niet over?

Hafid aarzelde ook even, maar Abdel had hem al zijn problemen toevertrouwd. Hij besloot openhartig te zijn.

Salem was vijftien toen hij vorig jaar onder druk van zijn oudere broer een daad ging stellen op de school van Karim. Achmed vond dat Karim achtergesteld werd bij een Christenjongetje, omdat hij Moslim is. Hij drukte Salem een pistool in zijn handen en die heeft toen op die school een jongetje dood geschoten.

Mijn God, hijgde Abdel, dat is erg.

Dat was zeker heel erg, was Hafid het met hem eens. Daarna hield hij de hele klas in gijzeling. Hij was helemaal doorgedraaid. Maar Tom was gelukkig in de buurt en heeft een tijd op hem ingesproken tot hij inzag, dat het helemaal verkeerd was wat hij deed. Salem heeft zich overgegeven en ging braaf met de politie mee. Hij is veroordeeld tot een jaar tuchthuis en daarna nog twee jaar gewone gevangenis. Hij zit nu ruim drie maanden in dat tuchthuis. Het is heel zwaar voor hem, maar hij begrijpt dat hij die straf verdient heeft. Hij heeft oprecht spijt van zijn daad en zal zoiets zeker nooit meer doen. Wij proberen hem zoveel mogelijk te steunen, door iedere week op bezoek te gaan. Maar Birmingham is een eind rijden en bij ons thuis heeft niemand een rijbewijs. Daarom brengt Tom ons om de beurt erheen.

Ik begrijp het, zei Abdel, bedachtzaam. Het is heel vriendelijk van hem om dat te doen.

Hafid glimlachte. Tom Kingston is een heel sociaal voelend mens. Hij oogt als een militair en dat was hij vroeger ook, heb ik begrepen. Ik ken hem nog niet zo lang. Sinds vorig jaar zomer. Hij heeft al heel wat mensen het leven gered, heb ik begrepen. Sigrid kan je daar vast meer over

vertellen, maar misschien kunnen we dat beter laten rusten tot morgen. Ze is nu met Kirsten bezig.

Sigrid wierp hem een dankbare en begrijpende blik toe. Ze wilde inderdaad niet te veel praten over de sterke staaltjes die Tom uitgehaald had, waar Kirsten bij was. Tom kwam weer binnen, samen met Mo. Het was tijd om op te stappen. De jongens zeiden Sigrid en Kirsten gedag en vertrokken. Tom en Mo stapten in de auto en reden het stukje naar huize Hamidi om Karim om te pikken. Ze reden daar net weg, toen Hafid en Abdel de hoek om kwamen. Ze zwaaiden nog even en gingen toen naar binnen. Hafid stelde Abdel voor aan zijn vrouw en zijn schoonmoeder en vertelde over wat er met Yasmina was gebeurd.

Het is heel erg, Abdel, zei Aisha meevoelend. Gaat Tom je helpen om haar daar weg te krijgen?

Hij is ertoe bereid, heeft hij gezegd, zei Abdel aarzelend. Het lijkt me doodeng om daar heen te gaan, eerlijk gezegd, maar ik kan Yasmina niet aan haar lot overlaten. Ik moet een poging wagen en er het beste van hopen. Die Tom Kingston ziet er erg sterk uit. En als hij vroeger militair was, zal hij met wapens overweg kunnen, lijkt me. Ik ben bang dat dat wel nodig zal zijn.

Hij huiverde onwillekeurig bij de gedachte. Hafid zag het en zei:

Ik vind je heel dapper, dat je daar heen wilt gaan. Je neemt een enorm risico. Vind je het dat echt waard?

Abdel slikte. Yasmina is het waard, vind ik. Ze heeft al heel erg geleden en het zal nog erger worden. Ik hoop dat we haar er op tijd uit kunnen krijgen. Ze wordt komende woensdag achttien. Ik hoop dat die legerleider haar niet al eerder weg haalt en aan zijn mannen geeft. Dat zou ik verschrikkelijk vinden.

Dat zou inderdaad heel erg zijn, vond Aisha. Ik heb enorm medelijden met haar. Dat ze haar benen moet missen is al zo erg, en dan ook nog weten dat ze je gaan verkrachten.

Ze kan zich niet verweren of weglopen. Ze zal zich hulpeloos en heel angstig voelen.

Ja, dat is wel zeker, was Abdel het met haar eens. Hopelijk gaat het lukken om haar op tijd te redden. Ik ga nu naar huis. Ik wil de zaak nog even met mijn vader overleggen, voor we straks weer moeten werken. Ik zie je vanmiddag weer Hafid. Bedankt dat je me aan je vriend hebt voorgesteld. Ik moet vertrouwen houden dat hij ons kan helpen.

Hij zal er zeker zijn best voor doen, meende Hafid. Tot straks bij Taylor.

Abdel vertrok en ging naar huis. Zijn vader wachtte op hem. Hij had 's morgens al verteld dat hij iemand zou gaan ontmoeten, die misschien kon helpen om Yasmina te redden. Maar zijn vader was sceptisch. Waarom zou een onbekende Engelsman bereid zijn naar een oorlogsgebied te gaan om een wildvreemd meisje te redden? Maar toen Abdel thuis kwam en zijn verhaal over die morgen vertelde, werd hij ongerust.

Weet je wel heel zeker dat je dit moet gaan doen, Abdel? Je leven in gevaar brengen voor een meisje. Is ze dat waard? Ik bedoel, ze is wel familie, maar het is een vrouw. Daar zijn er hier ook genoeg van. Daar hoeft je je leven toch niet voor te wagen?

Abdel keek zijn vader gespannen aan. Ze zou mijn vrouw worden, Vader, bracht hij naar voren. Dat hebt u zelf bedacht. Maar ik ben weggegaan en liet haar aan haar lot over. En dat lot is sindsdien alleen maar erger geworden. En het gaat zelfs nog erger worden, dan het nu al is. Ik kan mezelf niet recht in de ogen blijven kijken, als ik niets doe. Ik moet een poging wagen haar daar weg te krijgen.

Maar het kan je dood worden, Abdel, hield zijn vader wanhopig vol. Ik zal alleen achter blijven, hier in dit vreemde land. Je bent mijn enige zoon. Wie zal er voor mij zorgen, als jij niet terug komt?

Abdel was teleurgesteld, dat zijn vader hem niet wilde steunen in zijn reddingspoging. Hij keek een beetje treurig en zei zacht:

Wie zal voor Yasmina zorgen, als ze daar in die kazerne is en door een heel stel opgefokte kerels is verkracht? Zij heeft niemand die voor haar opkomt. Ik ben haar enige kans om zo'n verschrikkelijk lot te ontlopen. Ik mag niet thuis blijven en haar in de steek laten. Ik moet erheen, Vader. Ik kan niet anders. Kunt u dat niet begrijpen?

Is zij belangrijker voor je dan ik?

Abdel zuchtte. Nee, zei hij. Niet belangrijker, maar even belangrijk. Alleen op een andere manier. U bent mijn vader en ik ben verplicht u lief te hebben en voor u te zorgen. Maar Yasmina zou mijn vrouw worden. Ik moet ook van haar houden, ook al is ze een vrouw. Zij is kwetsbaarder dan u en heeft dus extra zorg nodig. Maar er is niemand die zich om haar lot bekommert. Alleen ik. En deze onbekende Engelsman, die zich haar lot ook aantrekt en bereid is zijn leven te wagen. Als hij dat wil doen, moet ik het ook. Ik mag niet afhaken. Ik moet dit doorzetten, Vader. Het kan je dood worden, zei zijn vader weer.

Dat kan, ja, gaf Abdel toe. Maar dan hoop ik dat God mij toelaat in het paradijs, omdat ik geprobeerd heb iets goeds te doen. Hij lachte wrang. Daar schijnen ook een heleboel maagden te zijn, om me te troosten als het met Yasmina mislukt.

Je bent dus vastbesloten, begreep zijn vader.

Abdel rechtte zijn rug. Ja, ik ben vastbesloten. Ik wil er verder niet meer over discussiëren. Ik ga wat eten en dan moet ik naar mijn werk. Misschien is het wel mijn laatste dag bij Taylor. Als ik niet terugkom, moet hij maar een andere afwasmiddeleling zoeken. Eén die niet zoveel breekt.

Het klonk wat bitter, maar Abdel was inderdaad vastbesloten. Hij had het gevoel dat iedereen probeerde hem het plan uit zijn hoofd te praten. Maar hoe meer er

aan hem getwijfeld werd, hoe vastberadener hij werd. Hij zou naar Raqqa gaan en Yasmina redden. En daarmee uit.

Terwijl Hafid en Abdel die middag ijverig in de weer waren in het restaurant, bedacht Tom zijn plan. Hij liep al een tijdje rond met een bepaald idee in zijn hoofd, dat nader onderzoek behoefde. Maar het was nog erg vaag geweest. Het werd nu tijd om het concreet te maken. Maar zolang hij nog onderweg was, kon hij niet veel doen. Alleen in zijn hoofd de voorwaarden op een rij zetten, die nodig waren om de missie te laten slagen. Op de eerste plaats hadden ze vervoer nodig en daarnaast een paar mannen met Arabisch uiterlijk en goed met wapens. Maar geen onbesuisde knapen die er maar op los schoten. Ze moesten betrouwbaar zijn en gedisciplineerd. Ze moesten zich aan een plan kunnen houden, maar wel zo flexibel zijn, dat ze konden improviseren als het plan niet uitvoerbaar bleek. Hij zou toch maar eerst de veiligheidsdienst proberen. Daar zouden ze de juiste mannen in dienst moeten hebben. Het was alleen de vraag of ze mee zouden werken. Hij had nooit eerder met MI6 samengewerkt, maar daar moest hij nu aankloppen. Vanavond eerst eens opzoeken met wie hij dan te maken zou krijgen. Hij kende veel mensen, maar die dienst opereerde altijd in de schaduw. Terecht natuurlijk, maar er zou vast wel iets op internet staan. Dat zou hij eerst uit moeten zoeken. En daarna het plan zelf. Daar moest hij ook nog eens goed over nadenken. Als hij de veiligheidsdienst wilde overtuigen om mee te doen, moest hij met een degelijk en uitvoerbaar plan komen. En met voldoende argumenten waarom het zo moest en niet anders.

's Avonds thuis na de maaltijd trok hij zich terug in zijn werkkamer en startte zijn laptop op. Hij ging het internet op en zocht informatie over MI6.

Kijk, kijk, dat is interessant, vond Tom. Hij las dat de dienst momenteel geleid werd door kolonel Freddy Langston. Die achternaam kende hij. Zou het een zoon zijn van zijn oude basiscommandant? Gezien de leeftijd, zou dat goed kunnen. De man was achtenveertig, las hij, en sinds een jaar leidde hij de dienst, die verantwoordelijk was voor het vergaren van inlichtingen in het buitenland om het in Engeland veiliger te maken. Maar ze waren niet direct benaderbaar. Dus belde hij naar zijn vriend Steve Johnson bij Scotland Yard.

Hallo Kingston, brulde de basstem van Johnson in zijn oor. Waar kom je me nu weer mee lastig vallen?

Ik wil bellen met kolonel Langston van MI6. Heb jij zijn telefoonnummer?

Tom grijnsde. Hij zag in zijn verbeelding hoe Johnson ineens overeind schoot.

Wat moet jij bij MI6? Wilde Johnson weten. Dat is buitenlandse inlichtingen.

Dat weet ik, zei Tom. Die heb ik nodig. Ik wil naar Raqqa in Syrië en daar kan ik zonder hun hulp niet komen.

En wat wil je dan in Raqqa? Je bent weer met iets speciaals bezig, gok ik.

Klopt. En omdat jij altijd begint te mauwen, zei Tom op plagende toon, als ik je over iets bel hier in Engeland, dacht ik, dat ik het maar eens wat verder weg moest zoeken.

Klets geen onzin, Kingston. Vertel op, waar ben je mee bezig?

Er is pas geleden een jonge vrouw gewond geraakt bij bombardementen. Ze moet beide onderbenen missen. Nu kun je zeggen dat ze waarschijnlijk niet de enige is daar, die zoiets overkomt. Dat is natuurlijk zo, maar het schijnt daar een reden te zijn om een huwelijk met zo'n meisje te mogen weigeren. Haar huidige bruidegom laat haar stikken. Nu moet ze als seksslavin werken, om de strijders die van het front komen een uitlaatklep te bieden. De

oorspronkelijke bruidegom van het meisje is hier als vluchteling geregistreerd en wil haar daar weghalen, maar kan het land niet uit. Hij vroeg mij om hulp. MI6 gaat natuurlijk niet zomaar met mij daar heen om haar te halen. Daar moet iets tegenoverstaan. Ik denk dat ik wel weet waar ik ze een plezier mee kan doen.

Je hebt weer iets speciaals bedacht, begreep Johnson. Zo'n hulpverzoek kon je niet weigeren en om daarheen te gaan, moet je met MI6 samenwerken.

Precies, zei Tom. Maar ze zijn niet direct telefonisch bereikbaar. Alleen via de politie of MI5. Daarom bel ik jou.

Ik begrijp het, zei Johnson. Hij dacht even na. Ik kan je wel een introductie geven, maar ik mag niet in het buitenland opereren, Tom. Dat weet je. Als je daarheen gaat, moet je met onbekenden samenwerken. En een spion is nooit helemaal te vertrouwen.

Tom glimlachte. Ik waardeer je bezorgdheid, Steve. Maar ik beloof je dat ik heel kritisch zal zijn over de figuren waar ik mee te maken krijg.

Dat geloof ik wel, zei Johnson. Maar het is daar verrekte gevaarlijk. Ik aarzel om hier aan mee te werken, Tom.

Dat begrijp ik, maar je kent me lang genoeg om te weten dat ik hoe dan ook ga. Zonder de juiste hulp zal het alleen maar gevaarlijker zijn.

Dat is wel zo, gaf Johnson aarzelend toe. Hij zuchtte. Goed dan. Ik zal je een telefoonnummer geven. Zeg maar dat je het van mij hebt en dat ik voor je insta. Maar wees alsjeblieft voorzichtig. Ik ben je niet graag kwijt, maatje.

Dat weet ik, ik zal heel goed opletten en voor goede rugdekking zorgen, beloofde Tom. Dank je wel, Steve. Je bent een beste vriend. Als ik weer terug ben, krijg je een borrel van me.

Een doos vol, minstens, betoogde Johnson.

Tom grinnikte. Beloofd, zei hij en verbrak de verbinding.

Daarna koos hij het nummer, dat hij van Johnson had gekregen. Het was wel zondagavond, maar de

veiligheidsdienst sliep nooit, meende Tom. Een rustige mannenstem zei:

Veiligheidsdienst, wat kan ik voor u doen?

Goedenavond, u spreekt met Tom Kingston. Ik zou graag een gesprek hebben met kolonel Langston.

U kunt niet zomaar de kolonel te spreken krijgen, zei de stem. Hoe komt u aan dit nummer?

Van hoofdinspecteur Steve Johnson van Scotland Yard, vertelde Tom. U kunt mij bij hem natrekken.

Dat zullen we zeker doen, zei de stem. En waar wilt u de kolonel over spreken?

Over een missie, die ik moet uitvoeren in Raqqa.

U wilt naar Raqqa, begreep de man. Ik kan u terug laten bellen door degene die over Syrië gaat.

Ik praat alleen met de kolonel zelf, zei Tom ferm. Met iemand anders wil ik geen zaken doen. Ik verzoek u mijn antecedenten na te gaan en me dan door de kolonel terug te laten bellen.

De stem aarzelde. Dat is zeer ongebruikelijk, begon hij.

Dat geloof ik best, onderbrak Tom hem, maar het gebeurt zo en niet anders. U hebt vast mijn nummer al op uw scherm. Ik wacht af tot ik van de kolonel hoor. Goedendag. Tom verbrak de verbinding en dacht na. Het zou wel even duren voor ze hem hadden gecheckt. Nu moest hij zijn plan nader onderzoeken. Was het uitvoerbaar? Hij meende van wel, maar veel hing af van de informatie op internet. Wat hij wilde weten, zou niet zo gemakkelijk te vinden zijn, vermoedde hij. Het kostte inderdaad heel wat geduldig speurwerk voor hij de informatie verzameld had, die hij nodig had. Maar na een paar uur wist hij wat hij weten wilde. Hij keek op zijn horloge. Bijna elf uur al. Hij had dorst. Langston had nog niet gebeld. Zou hij dat nog doen voor de nacht? Hij hoopte van wel. Maar het zou nog best even kunnen duren. Hij ging naar beneden en vond daar Sigrid half slapend in haar stoel. Tom glimlachte. Ze had geprobeerd wakker te blijven, want ze wilde op de hoogte

gebracht worden van zijn plannen. Hij gaf haar zacht een kus op de lippen en ze deed meteen haar ogen open.

Heb je een degelijk plan in elkaar gezet? Wilde ze weten.

Ja, zei Tom, ik zal je er straks over vertellen. Ik wil eerst een kop koffie. Ik heb een paar telefoontjes gepleegd en hoop voor de nacht nog een antwoord te krijgen. En dan moet ik een helder hoofd hebben. Wil jij ook?

Ja, ik wil alles weten van je plan, dus moet ik ook helder zijn.

Goed, er wordt aan gewerkt.

Even later zaten ze tegenover elkaar en Tom vertelde wat zijn bedoeling was. Sigrid keek gespannen.

Ik vind het doodeng wat je van plan bent.

Tom glimlachte. Dat begrijp ik. Yasmina daar weghalen is het eerste doel, maar het is niet genoeg. We moeten verder kijken dan het belang van de eenling, lieverd. Er vallen dagelijks vele doden en gewonden en er worden misdaden tegen de menselijkheid gepleegd. En misdaden tegen het geloof. Wat die IS lui doen, is in strijd met hun eigen geloof. Het heeft niets met een zuiver geloof te maken, het is pure misdaad en machtsmisbruik. Ze moeten gestopt worden. Met de juiste hulp en een goed plan, moet dat lukken. Ik hoop hierin op die Kolonel Langston. Ik hoop dat hij toehapt.

Tja, zei Sigrid, enerzijds zeg ik: je hebt gelijk, anderzijds houd ik mijn hart vast.

Tom stond op en hurkte naast haar stoel.

Dat begrijp ik, lieverd. Maar je kent me. Je weet wat ik kan en hoe ik in elkaar zit. Ik kan niet hier rustig blijven zitten en die mensen daar laten lijden. Als ik het gevoel heb dat ik er iets aan kan doen, dan moet ik in actie komen.

Sigrid slikte. Ja, dat weet ik wel. Maar ik kan het niet helpen dat ik bang ben. Maar ik zal niet proberen je op andere gedachten te brengen, want ik weet dat het zinloos is. Ik zal je dus steunen en bidden dat alles goed gaat.

Goed zo. Ik houd van je. Je bent heel dapper.

Op dat moment voelde hij zijn telefoon trillen in zijn broekzak. Hij stond op en nam aan.

Goedenavond, Meneer Kingston, zei een beschaafde stem. U spreekt met Langston. U wilde naar Raqqa, heb ik begrepen.

Dat klopt, Kolonel, zei Tom beleefd. Dank u wel, dat u zo snel terugbelt. Dat waardeer ik. Hebt u met Steve Johnson gesproken?

Wij hebben uiteraard uw dossier gelicht en bestudeerd en met de hoofdinspecteur gesproken. Ik weet dus al waar het om gaat. Maar u begrijpt ongetwijfeld, dat wij niet ieder meisje dat haar benen kwijt raakt, kunnen evacueren.

Natuurlijk begrijp ik dat, kolonel, zei Tom. Maar u belt mij wel persoonlijk terug. U vermoedt dus al dat er nog iets meer aan vast zit.

Langston reageerde koeltjes. Johnson suggereerde zoiets. Hij zei dat u altijd juist iets anders doet dan de tegenpartij verwacht. U bent zo brutaal als de beul en deinst niet terug voor een zeer gewaagde onderneming. Wat hebt u mij te bieden in ruil voor mijn hulp?

Tom grijnsde nu ook en zei: Abu Bakr al-Baghdadi.

Het bleef even stil. Toen zei Langston droog: Johnson had gelijk. U bent zo brutaal als de beul. Hoe dacht u dat voor elkaar te krijgen?

Dat zal ik u graag onder vier ogen vertellen. Of eigenlijk onder zes. De jongeman die mij om hulp voor zijn nichtje kwam vragen, moet er ook bij zijn. Hij is bereid zijn nek voor haar te wagen en moet weten wat hem te wachten staat.

U hebt dus al een plan, begreep Langston.

Natuurlijk, anders zou ik u niet lastig vallen.

Hm, goed. Meldt u zich samen morgenochtend om tien uur op Vauxhall Cross. Maar ik waarschuw u, Meneer Kingston. U zult met een goed verhaal moeten komen. Mijn tijd is beperkt.

Dat begrijp ik, zei Tom. Dank u wel, dat u naar mij wilt luisteren. Wij zullen op tijd zijn.

Goed, tot morgen.

Langston verbrak de verbinding. Tom ademde langzaam uit. Het was gelukt. De eerste hobbel was genomen. Nu maar hopen dat Abdel standvastig genoeg was en hem niet liet zitten. Maar de jongen was heel gedreven geweest, die morgen. Hij hoopte er maar het beste van en ze gingen naar bed. Hij zou het druk krijgen morgen.

Abdel belde de volgende morgen klokslag negen uur bij Tom aan.

Goedemorgen, Abdel, groette Tom. Kom er in. Ik ben blij dat je op tijd bent. Ik heb straks een afspraak bij de veiligheidsdienst. We hebben dus niet veel tijd om nog te beraadslagen. Wil je nog steeds je nichtje redden?

Jawel, zei Abel. Maar we zouden toch eerst uw plan bespreken voor we naar de veiligheidsdienst zouden gaan?

Jawel, zei Tom, maar ik begreep dat je een beetje haast had. Die lui krijg je niet zomaar te pakken. Daar is wat voorwerk voor nodig. Dat heb ik gisteravond gedaan. Ze reageerden sneller dan ik dacht. Ik had even voor middernacht de baas van MI6 aan de telefoon en hij wil ons om tien uur spreken. Dan zal ik hem mijn plan voorleggen. Ik heb gezegd dat jij erbij moet zijn. Je moet weten wat je te wachten staat. We gaan namelijk niet alleen je nichtje daar weghalen. We gaan ook nog iets anders doen. We gaan op bezoek bij de kalief van de Islamitische Staat.

Abdel schrok. Het gaat dus nog gevaarlijker worden, begreep hij.

Tom grijnsde. Ga je terugkrabbelen?

De jongen kleurde. Ik wil me niet aan dit avontuur onttrekken. Ik ben er zelf over begonnen. Als ik mijn kop in een strop moet steken om Yasmina te redden, dan doe ik

dat. Ik hoop alleen dat u hem weer op tijd los kunt krijgen. Want ik vrees dat ik dat niet zelf kan.

Tom klopte hem bemoedigend op de schouder. Geen nood, beste jongen. Ik zal je echt niet in de steek laten. Maar we moeten nu wel weg. Ik zal je onderweg vast een beetje voorbereiden.

Tom trok zijn jas aan en ze gingen op weg naar het station van de ondergrondse. Onderweg legde Tom globaal zijn plan uit.

Om de hulp van MI6 te krijgen, moest ik ze iets aanbieden wat ze graag willen hebben. Wat zouden ze liever willen, dan die zelfbenoemde kalief van IS? We gaan dus niet alleen Yasmina uit Raqqa halen, maar nemen tegelijk die kalief mee naar Londen.

Abdel staarde hem verbluft aan. Hoe denkt u dat voor elkaar te krijgen?

Tom lachte. Ik zit hier al een tijdje op te broeden. De internationale coalitie probeert al meer dan een jaar om die lui van IS eronder te krijgen en het lukt ze niet. Ze bombarderen zich arm en de Irakezen en de Koerden vechten zich dood, maar IS zit goed ingegraven in het noorden van Syrië en Irak. Niet alleen in militair, maar ook in religieus opzicht. Met bombardementen krijgen ze die lui niet klein. Alleen door het hart uit hun doctrine te halen, kun je ze verslaan.

En wat is het hart van hun doctrine? Vroeg Abdel. De kalief?

Een kalifaat is een staat, die door een directe nazaat van de Profeet wordt geleid, legde Tom uit. Het zijn soennitische salafisten, die daar de dienst uitmaken. Zij beschouwen Mohammed en de eerste twee generaties na hem, als leidraad hoe gehandeld moet worden. Dus alleen wat in de Koran staat en de uitspraken van de Profeet zelf, de Hadith, zijn bindend, als ergens over beslist moet worden. Verder zijn ze zeer kritisch over het blind volgen van iemand, of dat wat een meerderheid voorschrijft.

Belangrijke Islamitische geleerden zijn tegen de opvatting van jihad als heilige oorlog. Zij stellen dat Mohammed nooit iemand zomaar zou doden. Zelfs niet als hij geprovoceerd werd. Om dus een oorlog te beginnen tegen de ongelovigen en ieder te doden die het niet met hen eens is, is in strijd met het salafisme. Die kalief mag van zichzelf zeggen dat hij een afstammeling van de Profeet is, maar hij volgt niet de Hadith en vermoordt iedereen die hem niet navolgt. Hij is dus geen goede gelovige en is het niet waard zich salafist te noemen. Hij is de rotte appel in de mand, die andere appels rot maakt. Hij moet dus verwijderd worden. Hem gewoon dood schieten is te simpel en lost het probleem niet op. Dat hebben we bij Osama bin Laden ook gezien. Er staat gewoon meteen nieuwe leider te trappelen om door te gaan en hij zou door zijn directe omgeving tot martelaar worden opgehemeld. Hij moet uit dat gebied verwijderd worden en geoordeeld worden door een Islamitische rechtbank, die door geleerden geleid wordt die de juiste doctrine aanhangen. Abdel 's ogen werden groot van bewondering. En u wilt hem daar weg halen en zorgen dat de Britten hem voor zo'n rechtbank brengen.

Precies, zei Tom.

Maar hoe wilt u dat voor elkaar krijgen? Vroeg Abdel ademloos. Hij was zowel geschokt als vol bewondering voor de stoutmoedigheid van dit plan.

Tom grijnsde. Dat hoor je straks als ik het Kolonel Langston van MI6 ook vertel. Ik heb wat onderzoek gedaan naar zijn gewoonten. Internet is geweldig. Je vindt er bijna alles. Iedereen heeft bepaalde gewoonten, die hij normaal nooit loslaat. Zelfs een kalief moet bidden op vaste tijden. De vraag was alleen op welke plek hij dat doet en of hij daar vandaan te plukken is. Bid hij altijd op een vaste plek of is dat afhankelijk van waar hij toevallig is? Ik ontdekte dat de man op zijn hoofdkwartier in de voormalige Armeense kerk in Raqqa een eigen gebedsruimte heeft.

Daar mag hij tijdens zijn gebeden niet gestoord worden. Maar op vrijdag gaat hij samen met de gewone gelovigen in gebed in de moskee. We moeten dus een tijdstip kiezen, waarop de man zeker in Raqqa is en niet toevallig in een andere stad en niet op een vrijdag toeslaan. Dat is sowieso beter van niet. Hem op die dag overmeesteren zou geen goede indruk maken. Tijdens zijn gebeden ook niet. Het moet gebeuren als hij net klaar is. Het tijdstip luistert heel nauw.

Abdel keek hem onderzoekend aan. Om later een goede indruk te maken bij die rechtbank, begreep hij. Heel goed, Abdel, prees Tom. Je snapt het.

Ze meldden zich klokslag tien uur aan de hoofdingang op Vauxhall Cross, het hoofdkwartier van MI6. Ze werden binnen gelaten en eerst elk in een aparte kamer gefouilleerd. Abdel was zenuwachtig. Het gevoel gewantrouwd te worden door sterke mannen die hem niet goed gezind waren, maakte hem onzeker. Het deed hem denken aan hun vlucht vanuit Syrië via Turkije naar Engeland. Ze mochten onderweg niemand vertrouwen, had zijn vader gezegd, en werden zelf ook door veel mensen gewantrouwd. Dat gebeurde nu ook weer. Maar nu was hij in het hoofdkwartier van de veiligheidsdienst. De beveiliging was hier natuurlijk heel extreem. Niemand mocht hier zomaar binnen. En ze vertrouwden hem niet. Wat zouden ze met hem doen? Maar na het fouilleren werd hij weer naar de hal gebracht en daar wachtte Tom op hem. Die glimlachte bemoedigend en ze volgden een officier naar een kamer op de tweede verdieping. De man klopte en deed de deur voor hen open. Ze werden ontvangen in een moderne lichte kamer, met zachte vloerbedekking en leren banken rondom een glazen salontafel. In een hoek stond een groot eikenhouten bureau. De man die er achter zat, stond op bij hun binnenkomst en schudde hen de hand.